

Spuścizna w XXI wieku – problemy gromadzenia, opracowywania i udostępniania

Kraków, 16–17 października 2019 r.

Spuścizny (archiwa osobiste) ludzi nauki i kultury stanowią bezcenne źródło do dziejów nauki. Uzupełniają gromadzony w archiwach materiał kancelaryjny. Ukazują badacza, nie tylko poprzez pryzmat jego naukowych osiągnięć, lecz także jako członka rodziny i społeczeństwa. Spuścizny często zawierają teksty niepublikowane lub niedokończone, stanowiące cenny materiał dla kolejnych pokoleń kontynuujących myśl i badania poprzedników.

Problem opracowywania spuścizn został podejmowany w sposób syntetyczny ostatni raz w roku 1990, kiedy ukazały się wydane przez Polską Akademię Nauk "Wytyczne opracowania spuścizn archiwalnych po uczonych" (Warszawa 1990). Przełom XX i XXI wieku przyniósł nam gwałtowny rozwój dokumentacji w wersji elektronicznej. Rozwój środków technicznych zapisu i przenoszenia informacji powoduje, że archiwiści opracowujący tego typu materiały natrafiają na nieobecne wcześniej problemy. Koniecznym zatem staje się unowocześnienie obowiązujących wskazówek metodycznych i dostosowanie ich do obecnych czasów.

Archiwum Nauki Polskiej Akademii Nauk i Polskiej Akademii Umiejętności było w latach 2012–2014 organizatorem trzech konferencji naukowych, których myślą przewodnią była właśnie spuścizna. W roku 2019 zapraszamy do Krakowa na kolejną konferencję w Archiwum Nauki PAN i PAU poświęconą spuściznom. Jej celem będzie podjęcie dyskusji o wyzwaniach, przed jakimi staną instytucje gromadzące tego typu materiały w obliczu zmian technologicznych XXI wieku i być może wypracowanie nowszego modelu opracowywania spuścizn. Archiwistyka nadal się rozwija, wciąż stawia przed nami nowe wyzwania, by jak najlepiej zadbać o przetrwanie informacji i zapewnić do niej dostęp kolejnym pokoleniom.

Planowana konferencja ma na celu zebranie głosów archiwistów i naukowców z całej Polski w celu przedyskutowania problemu i przygotowania projektu nowych wskazówek metodycznych dla opracowywania spuścizn. Naturalnym miejscem dla takiego spotkania jest Archiwum Nauki Polskiej Akademii Nauk i Polskiej Akademii Umiejętności, specjalizujące się w tego typu zbiorach, posiadające w swoim zasobie ponad 50% tego typu materiałów archiwalnych. Zaproszenia kierujemy do wszystkich Archiwów Państwowych oraz największych archiwów instytucji kultury w Polsce, a także kilku ośrodków zagranicznych (Praga, Berlin). Udział znamienitych gości z archiwów innych krajów pozwoli nam na szerokie spojrzenie na omawianą tematykę i zapoznanie się z doświadczeniami spoza granic Polski. Dla podkreślenia wagi naszego spotkania zwróciliśmy się do Naczelnego Dyrektora Archiwów Państwowych o objęcie konferencji honorowym patronatem.